

آیا دوربین‌های تشخیص چهره، حریم خصوصی افراد را نقض می‌کنند؟

امنیت ناامن

محمد محسنی

از هر معبری که گذر می‌کنیم احتمال حضور دوربین‌های تشخیص چهره وجود دارد و روز به روز شرکت‌ها و سازمان‌های بیشتری در حال استفاده از این دوربین‌ها هستند، اما نکته حائز اهمیت این که تا چه حدی استفاده از این فناوری می‌تواند به امنیت کمک کند و آیا استفاده از این دوربین‌ها می‌تواند ناقض حریم خصوصی افراد باشد؟ فلسفه استفاده از دوربین‌های تشخیص چهره، استفاده از یک عامل بیومتریک برای جلوگیری از جرم و تشخیص افراد مجرم بوده است، اما این روزها بسیاری از افراد نگران نقض حریم خصوصی خود در مواجهه با استفاده از این دوربین‌ها هستند. در این مطلب، جوانب مثبت و منفی استفاده از این فناوری را بررسی کرده‌ایم.

چرا تشخیص چهره؟

استفاده از فناوری تشخیص چهره می‌تواند سرعت شناسایی افراد را افزایش دهد. در حال حاضر از این فناوری در بسیاری از دستگاه‌های قابل حمل مانند تلفن همراه، تبلت و حتی لپ‌تاپ استفاده می‌شود. به این ترتیب افراد برای ورود به تلفن همراه خود نیازمند ورود کلمه عبور نیستند و با نشان دادن چهره خود به گوشی می‌توانند وارد سیستم شوند. به صف‌های طولانی درگاه‌های ورودی و خروجی فرودگاه که فکر کنید احتمالاً بیشتر به ارزشمندی این فناوری پی خواهید برد.

اما استفاده از این فناوری بیشتر از اینها پیشرفت کرده و در فروشگاه‌ها هم مورد استفاده قرار گرفته است. برخی از فروشگاه‌ها، پرداخت خود را با استفاده از این فناوری انجام می‌دهند؛ به این ترتیب که افراد بعد از خرید جلوی دوربین‌های مخصوص قرار می‌گیرند و با استفاده از سیستم تشخیص چهره، هزینه خرید آنها به صورت خودکار پرداخت می‌شود. فقط کافی است افراد به دوربین لبخند بزنند و پرداخت انجام شود. استفاده از این فناوری به سرعت در حال فراگیر شدن است و احتمال دارد در آینده‌ای نزدیک کسب و کارهای بیشتری از این سیستم استفاده کنند.

استفاده دولت‌ها

استفاده از سیستم‌های تشخیص چهره تا جایی که کاربرد آن مشخص است حساسیت چندانی ایجاد نمی‌کند، ولی به تازگی بسیاری از دولت‌ها در کشورهای مختلف از این سیستم برای تشخیص جرم و افراد خلافکار استفاده می‌کنند. استفاده از این سیستم‌ها موجب نگرانی

مردم در حوزه حفظ حریم خصوصی‌شان شده است. به عنوان مثال در آلمان در یک پروژه آزمایشی چهره افرادی که وارد فرودگاه می‌شوند مورد شناسایی قرار می‌گیرد. گرچه به کاربران اطلاع داده شده است که می‌توانند از ورودی‌هایی وارد شوند که تصویر چهره آنها اسکن نمی‌شود، ولی باز هم این اقدام موجب شده مردم آلمان حس خوبی نسبت به جمع‌آوری داده‌های تصویری‌شان نداشته باشند. شهروندان معتقدند جمع‌آوری داده‌هایی که معلوم نیست چه استفاده‌ای از آنها می‌شود، نقض حریم خصوصی است. از این سیستم در برخی کشورها توسط سازمان‌های خصوصی و دولتی استفاده می‌شود و بیم این می‌رود که در صورت نگهداری نادرست این داده‌ها، حریم خصوصی افراد در خطر باشد.

فروش داده‌های زمانی مکانی

استفاده از سیستم‌های تشخیص چهره به جز این که می‌تواند افراد را شناسایی و هویت آنها را تشخیص دهد، به داده‌های دیگری دسترسی می‌یابد که می‌تواند بسیار خطرناک باشد. به عنوان مثال این که با استفاده از این داده‌ها و بررسی یک بازه زمانی، این داده‌ها نشان می‌دهد که یک فرد چه ساعتی از محل زندگی خود خارج می‌شود و چه ساعتی به آن بازمی‌گردد. فرض کنید تعداد دوربین‌های تشخیص چهره در شهرها روز به روز افزایش پیدا کند و هر لحظه داده‌های عظیمی از افراد شهر را جمع‌آوری کنند، در صورتی که این داده‌ها در اختیار افراد سودجو قرار گیرد می‌تواند زمینه‌ساز مشکلات زیادی در جامعه شود، چراکه این داده‌ها بر پایه مکان و زمان نیز

هستند. چندی پیش شرکت آمازون، داده‌های مربوط به کاربران خود را که از سیستم‌های تشخیص چهره به صورت لحظه‌ای ثبت کرده بود به پلیس آمریکا فروخت و این موضوع باعث شد احساس ناامنی شدیدی بین افراد در سطح جامعه ایجاد شود. فروش این داده‌ها می‌تواند به بسیاری از برندهای بزرگ و کوچک کمک کند تا بتوانند بهتر کالاها و خدمات خود را عرضه کنند، اما این که افراد از جمع شدن داده‌هایشان بی‌خبر هستند اصلاً خبر خوبی برای جوامع بشری نیست.

البته داده‌های زمانی می‌تواند به بسیاری از کسب و کارها کمک کنند. به عنوان مثال یکی از استارت‌آپ‌های ژاپنی در صنعت حمل و نقل و تاکسی، از کاربرانی که وارد تاکسی می‌شوند اجازه خواسته که چهره آنها شناسایی شود و به این وسیله هم امنیت تاکسی برقرار می‌شود تا جان راننده تاکسی در خطر نباشد و هم این استارت‌آپ به مسافران تبلیغات هدفمند نمایش می‌دهد.

اشتباهات تشخیص چهره

با وجود پیشرفت‌های صورت گرفته در سیستم‌های تشخیص چهره هنوز هم این سیستم‌ها دارای اشتباهاتی هستند که می‌تواند موجب مشکلاتی برای افراد شود. طی یک آزمایش در انگلیس برای تشخیص چهره توسط سیستم‌ها تعداد زیادی از افرادی که به عنوان مجرم شناسایی شده بودند اشتباه تشخیص داده شدند و تنها تعداد محدودی از افراد درست شناسایی شدند. دولت انگلیس این آزمایش را موفقیت‌آمیز خوانده، ولی حامیان حقوق بشر بر این باورند که همین پیگیری‌ها و

صرف کردن زمان افراد بی‌گناه برای تشخیص بی‌گناهی، نقض حقوق بشر و نقض حریم خصوصی افراد است.

از سوی دیگر این سیستم‌ها دچار اشتباهات دیگری می‌شوند که با استفاده از دانش در مورد این اشتباهات، می‌توان این گونه دوربین‌ها را دور زد. به عنوان مثال بسیاری از این سیستم‌ها افرادی را که دارای کلاه و عینک باشند، به درستی تشخیص نمی‌دهند و این موضوع باعث می‌شود راهکار مناسبی برای مجرمان وجود داشته باشد تا بتوانند با همین ترفندها بدون شناسایی از دوربین‌ها رد شوند. در حال حاضر دو دانشگاه معتبر در حال شناسایی راهکاری هستند که این سیستم‌ها بتوانند چهره را با عینک و کلاه هم تشخیص دهند، ولی تا زمانی که سیستم‌های تشخیص چهره به این حد از توان شناسایی برسند احتمالاً مشکلات عدیده‌ای را برای جامعه به وجود خواهند آورد.

قوانین و حفظ حریم خصوصی

در کنار پیشرفت‌هایی که در فناوری رخ می‌دهد، قوانین و مقررات هم به سرعت در حال گسترش هستند. قوانین حافظ حریم خصوصی افراد در جهان در بسیاری از کشورها مورد تأیید هستند و استفاده می‌شوند. در آمریکا و اتحادیه اروپا، قوانین سختی برای ثبت چهره افراد توسط دوربین‌های تشخیص چهره وضع شده تا هر کس به راحتی نتواند اطلاعات افراد را ذخیره‌سازی کند. طبق قوانین وضع شده در جی‌دی‌پی‌آر، همه افرادی که تصویر آنها توسط دوربین‌های تشخیص چهره ثبت و توسط نرم‌افزارهای تشخیص هویت شناسایی می‌شود باید از ثبت و شناسایی هویت خود باخبر باشند. البته این قوانین به همین‌جا ختم نمی‌شود و افراد باید حتی اجازه دهند اطلاعات مربوط به آنها ثبت و شناسایی شود، در غیر این صورت هیچ سازمان دولتی یا خصوصی اجازه انجام این کار را به جز در موارد خاص ندارد.

به نظر می‌رسد استفاده از چنین قوانینی هم لازم است و هم می‌تواند امنیت ذهنی خوبی را برای افراد فراهم کند. در غیر این صورت احتمالاً حضور دوربین‌های تشخیص چهره در معابر می‌تواند موجب نارضایتی شهروندان شود.

دوربین

اگر مطالب
 این صفحه را
 می‌پسندید،
 عدد ۷۲۰۳
 را به شماره
 ۳۰۰۱۱۲۲۶
 پیامک کنید